

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 10

Desember 1975

11. årgang

Sjå eg forkynner dykk ei stor glede

Det er jula sin store bodskap at Gud forkynner oss ved englar: *Eg kjem med bod til dykk om ei stor glede, som skal timast alt folket.*

Kva er så denne store glede som alle folk skal få del i? Er det dei gledene som til vanlig fylgjer med jula, og som menneske prøver å gleder kvarandre med, som store og små julegåver, fest og hygge i heimen, fritid og besøk av sine kjære, osv.? Nei slike ting er både kortvarige og forgjengelege, og høyrer til det som menneske prøver å skapa jul ved, og dei timast så visst ikkje alt folket. Mange vil nok leva i synd og lidning også denne julehelga, og mange vil svelta ihel mens vi lever i overflod og fest.

Guds store gledesbodskap lyder: *Dykk er i dag ein frelsar fødd, han er Kristus Herren.* (Luk. 2. kap.) Denne frelsar er gitt til alt folket, og gamle Simon vitnar i same kap.: Herre, nå let du tenaren din fara herifrå i fred etter ditt ord, for nå har augo mine sett di frelsa som du har skipa til for åsynet åt alle folk.

Det merkelege er at denne gåva er ikkje mykje påakta av folk. Der er ingen kø der me tar imot denne frelsa, slik der er i butikane der dei sel verda sine mange forgjengelege ting til skyhøge prisar. Dei aller fleste viser han i frå seg, idag som då Jesus levde og vandra på jorda. Dei brydde seg ikkje om Guds kall og Guds gåva, står det skrive.

Men Gud sender like fullt ut sine vitner for

å forkynna oss den store glede at ein frelsar er oss fødd, også denne julehelga, og frelsaren står også i år for hjartedøra og bed om å få koma inn. Kor lenge har han stått for di hjartedør?

Han går inga dør forbi, ikkje den uslaste rønna, ikkje det mest syndige og svarte hjarta, for han er ein frelsar som elsker syndaren og kom for å frelsa den fortapte, og han kom til alt folket. Han kom til jorda for di skuld, og difor bankar han på di hjartedør og vil inn i ditt hjarta og liv.

Jesus kom ikkje for å døma deg, nei han kom for å frelsa deg frå synda og dens fylgjer, både her i livet og når du skal møte den rettferdige og heilage Gud. Jesus leid for dine synder, og tok den straffa du skulde lide, han gjekk i døden for att du skulle leva. Han kom for å gi deg sin fred, som verda ikkje kan gi deg. Han gjorde fred på krossen, og derfor står det skrive at han er vår fred. Han kom for at du skulle få fred med Gud, fred i sjela og samvitte, og Guds fred utrent i hjarta ditt ved den Heilage Ande, den fred som overgår all forstand og som kan bevare hjarta ditt og tankane dine i Kristus Jesus.

I dette barnet som kom til jorda første juleatta, og i denne mannen — som er kalla Menneskesonen — har Gud gitt oss eitt liv som varer æveleg. Den som lever og trur på meg, han skal i all æva ikkje dø, vitna Jesus sjølv for Marta. Han skal leva, om han enn døyr.

Ved han har Gud gitt slekta frelse og barnekår hjå Gud, med alle dei rettar barnekåret gjev, «Guds arvingar og Kristi medarvingar.» «Det er dog noe å være barn av Gud den evige Fader, og her på jorden ha ham til venn som aldri sine forlater.» Å du vantrøe ætt, som ikkje kjenner di gjestingstid, og som ikkje veit kva du viser frå deg! Jesus gret når han såg vantrua hjå sitt eige folk, og folket i Jerusaleim som ikkje kjende si nådetid, og det gjer han nok også når han ser ned på vårt folk.

Alle våre lesarar vil me ynskja ei av Gud velsigna julehelg med denn bøna av Lina Sandell: «O Jesus, åpne du mitt øye, at jeg må se hvor rik jeg er. Jeg har en Fader i det høye som faderomhu for meg bær. Jeg har en broder ved Guds side som alltid treder

frem for meg, jeg har en nådestrøm så vide som himlens hvelving strekker seg. Jeg har en talsmann tro i nøden, en trøster og husvaler god, jeg har et evig liv i døden, en evig fred i Jesu blod. Jeg har et evighetens rike, et nåderike, det er sant. Jeg har en krone uten like, en arv som Jesus til meg vant. Ei burde jeg da gå og sørge, jeg er en mektig konges brud, skjønt jeg i vantro titt må spørre: Hvor er din høyhet og ditt skrud? O Jesus Krist, forøk meg troen at jeg må se min herlighet, og aldri, aldri glemme kronen du har beredt fra evighet.»

Så takkar me for året som snart er gått, og ynskjer og bed at bladet må bli til velsigning i året som kjem.

Helsing redaktøren.

Guds søkende nåde

Ved å lese Bibelen vil du finne Guds oppsøkende nåde fra dens første til det siste blad, i alle livets forhold og på mange andre måter. Han søkte meg i nåde, som gikk på syndens vei, synger en sanger.

Guds søkende nåde møter vi første gang i 1. Mosb. 3, 9, der Gud allerede på fallnets dag vandret om i hagen og søkte etter Adam og Eva og ropte: Adam, hvor er du? Betrakter vi da samtalen som fulgte, vil vi alt da finne de samme trekk som menneskene har i dag, å unnskyldte seg og legge skylden over på andre.

I 1. Samuels bok 3, 4 ser vi at Gud søkte Samuel som ung mann ved et usynlig rop. Han forsto ikke at det var Gud som ropte, for han kjente ennå ikke Guds røst, men går til Eli der han får klarhet. Gud søker også mange i dag på forskjellige usynlige måter, men de fleste forstår ikke at det er den søkende nåde fra Gud. Det er godt å se at Gud sø-

ker på forskjellig vis, da mange mennesker aldri går for å høre Guds ord. For den som hører Guds ord kommer kallet og Guds søkende nåde ved ordet og ved mennesker. Det er en trøst for oss som ser all likegyldighet til å høre ordet, at Jesus også er ute med sitt usynlige kall.

Så leser vi i Luk. 15 om den fortapte sønn, at mens han ennå var langt borte oppsøkte faren ham. Likeledes leser vi om den hjemmeverende sønn, og legg merke til den fine måten han søkte ham på. Alt mitt er ditt, den beste kledning, ring og sko ventet også på ham. Men han vente seg bort og ville ikke gå inn.

Her er også mange som har hørt kallet og er begynt å søke Gud, lik hoffmannen som sat i sin vogn og leste men fikk ikke lys over ordet. Er du en av dem som er begynt å søke lys i ordet, vær da sikker på at han vil på en eller annen måte gi deg lys, gi bare

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. navn og adr. Bladet blir halde oppe med friviljuge gaver
 Red. Amund Lid, tlf. 75, Norheimsund
 og post 5600 Norheimsund
 Eksp.: M. Skumsnes, Horneland,
 5400 Stord. Postgiro: 42887, Stord
 Alt som har med bladet sin eksp. blir sendt dit, som tinging, oppseiing, adresseforandring og gaver til bladet.

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon:

Formann: Sigmund Hjorthaug
 Kløverveien 32D, 4300 Sandnes
 Telefon Stavanger 65957
 Kass.: Sverre Bøhn. Postgiro 68213
 Bankgiro: Vikøy Sparebank
 3530.07.09492
 5601 Norheimsund

ikke opp før du får klarhet i din frelsessak.

Men det fineste en ser i ordet er alle de måter han oppsøker sine tjenere og sin menighet på, både med kall til oppgaven og med tukt og trøst. Det finnes et vell av dømme på det i Bibelen, men her blir ikke plass til mer enn noen få. Guds tjener David var falt i snd, og Natan ble sendt for å søke ham opp og fikk hjulpet ham på rett vei. Siden den dag er det mange fler enn vi tror som har falt i Davids synd, og Gud har sendt sine tjenere for å oppsøke dem, og noen er nok blitt hjulpet og kommet på rett vei igjen. Den som har fått være en Natan og som Gud har brukt til å hjelpe slike, han har gjort en stor gjerning for Gud. Om noen som har falt i en slik synd skulle lese dette, da kan du være sikker på at Jesus ser ikke med andre øyne på deg enn han så på David, og han vil sende deg hjelp. Men da må du benytte anledningen og ta imot hjelpen når den kommer.

Vi skal nevne en person til, og det er Judas som er en av Jesu 12 apostler, og som forrødte Jesus (Matt. 26, 50.) Jesus sa til ham: Venn, hvorfor er du her? Det var et siste forsøk av hans oppsøkende nåde.

I Åpenbaringen 2. og 3. kap. finner vi ham midt imellem syv lysestaker, som er et bilde på syv menigheter. Han tar frem både gode og dårlige ting, og legger ikke skjul på hvorledes det står til med deres gudsforhold, og gjør dem oppmerksom på hva som mangler. I menigheten i Efesus var alt i orden, så nær som en ting: *Kjærligheten til frelseren manglet*. Her peker Jesus på en stor fare også i vår tid, vi kan få større kjærlighet til arbeidet i Guds rike enn til frelseren og mesteren selv. Denne fare er stor iblant oss.

Til menigheten i Pergamum sier frelseren at faren er falsk lære. Denne fare er vi i Norge midt oppe i idag. Bileams lære er sammenblanding og tolleranse, og nikolaitenes lære er hykleri. Det skal ikke mye klarsyn til for å se at dette er mye fremtredende i vår tid.

Går vi så til menigheten i Smyrna, vil vi se at der rådde et helt annet forhold. Der var fattigdom og trengsel det fremtredende.

Vi ser at der er ulike farer i menighetene, og at de lever i forskjellige forhold til sin frelser. Hvem av oss ville synes om å være i en menighet der fattigdom og trengsel rår. Men Jesus hadde ikke noe å advare denne menigheten mot, oppmuntret dem bare til å holde fast på det de hadde, så de ikke skulle miste sin krone.

Måtte Herren få åpne våre øyne til å se det som er sant og sunt, for her er så mye i dag som kalles åndelig rikdom, men som ikke godtaes av Gud.

Ole Rolfsnes.

Hva er grunnen til manglende åndelig fornyelse og vekking?

Mange troende kristne har vært i nød på grunn av den sløvhet som har vært å ta og føle på i flere kristne forsamlinger i etterkrigstiden. Vi har bedt og sukket til Gud om fornyelse og vekking, men det store gjennombrudd er uteblitt. Vi mener nå at vi bør finne årsaken.

I Skriften leser vi: «Hvis dere blir i meg, og mine ord blir i dere, da bed om *hvad dere vil, og dere skal få det.*» Vi må se i øynene at våre bønner om seier over de onde ånder, er ikke blitt bevart, slik som før krigen og under okkupasjonen, og årsaken må være at *Guds ord ikke blir i oss*. Den guddommelige autoritet er blitt så redusert at Ordet får ikke virke etter sin hensikt, ser det ut for. Selvfølgelig finnes det mange unntak fra regelen. Men «Skriften» kan ikke gjøres ugyldig: «Joh. 10, 35», som alt nevnt.

Vi vil nevne noen momenter:

1) Rom. 13, 1 fg. ble ikke regnet som au-

toritet under okkupasjonen, heller ikke etterpå. Følgene ser vi i dag i en slapp moral. Barn og ungdom har mistet respekten for foreldre og foresatte. Autoriteten blir ikke verdsatt i skole, hjem og samfunn. Misjonsfolk som vi kjente, ble farlig opprørte, hvis man hevdet at «Rom. 13, 1» fg. var inspirert, og de basunerte ut den falske lære, enda vi la til at vi skulle lyde Gud mer enn mennesker.

2) Ordet i Matt. 5, 7: «Salige er de barmhjertige, de skal få barmhjertighet», passet ikke da hets og hevn tok makten over hjertene. Vi nekter ikke retten, som myndighetene har, til å holde dom, men når troende hevnet seg på *kristne pasifister* f. eks. ved å ekskludere etc., måtte det skape mismot i den levende menighet. Isfront hørte med til stilen, men Guds rike fikk ikke seier.

Johan Låstad.

Om Bibelen

Av David Hedegård

«Skriften alene skal foreskrive oss trosartikler, og ellers ingen, ikke engang en engel fra himmelen.»

Slik lyder et kjent ord av Martin Luther, og dette ord er ikke bare et uttrykk for hans personlige mening; alle reformatorene har tenkt og talt nøyaktig på samme måte. Calvin sier at «hele vår tro skal være grunnet på Bibelen alene, for det finnes intet annet vitne som kan avgjøre hva Guds majestet er, enn Gud selv».

På samme måte taler også de reformato-

riske bekjennelsesskriftene. I innledningen til Konkordieformelen heter det: «Vi tror, lærer og bekjenner at den eneste regel og norm som alle lærer og alle lærere bør prøves og bedømmes etter, er Det gamle og Det nye testaments profetiske og apostoliske skrifter.» Det ville være lett å anføre mange uttalelser med nøyaktig samme innhold fra bekjennelsesskriftene i de øvrige reformasjonskirker.

For reformatorene og for reformasjonskirker var det derfor selvsagt at Bibelen har en ubetinget autoritet — Bibelen alene sier oss

hva vi skal tro og hvordan vi skal leve. Og denne Bibelens autoritet har sin grunn i at den er Guds egen tale til mennesket. Skriftens autoritet er således i virkeligheten Guds egen autoritet. Å tro Skriften er å tro Gud, å adlyde Skriften er å adlyde Gud.

Hvorfra har man fått dette syn på Bibelen? For reformatorene er det, som nettopp nevnt, noe selvsagt. De forsøker aldri å bevise at Bibelen er Guds ord, og de stiller ikke opp noen teorier om den sak. Det er også lett å se at denne innstilling til Bibelen ikke var noe nytt. For reformatorene var det hevet over enhver diskusjon at Kristi kirke alltid har betraktet Bibelen slik.

Den romerske kirke har alltid lært at Bibelen er Guds ord, og i det stykket var altså reformatorene enige med den. Motsetningen mellom reformatorene og Rom i spørsmålet om den religiøse autoritet gjelder et annet punkt — *kirkens* autoritet. I den romerske kirke står nemlig kirken i virkeligheten over Bibelen, ettersom kirken ansees for å være den eneste som kan utlegge Bibelen rett. Og ved hjelp av den kirkelige tradisjon utlegger kirken Bibelen på en slik måte at Bibelens evangelium blir borte og erstattes med en gjerningslære. Derfor ble reformasjonen nødvendig.

Men både katolikker og protestanter var — som nevnt — enige om at Bibelen er Guds ord, og vi vet at Bibelen har vært betraktet slik helt fra oldkirkens dager.

La oss nå stille følgende to spørsmål:

1. Hvilke grunner finnes det for den oppfatning at Bibelen er Guds ord?
2. Kan vi stadig holde fast på de eldre tiders oppfatning av Bibelen som Guds ord?

Hvilke grunner finnes det for den oppfatning at Bibelen er Guds ord?

La oss begynne med Det nye testamente. Et nokså vanlig svar for tiden på spørsmålet om hvordan en kom til å se på Det nye testamente som Guds ord, er at det beror på en

misforståelse: Ingen av dem som en gang forfattet disse skrifter, hadde noen tanke på at de var hellige skrifter. Og de som først leste dem så på dem som rent menneskelige skrifter. En fant dem selvsagt religiøst verdifulle, og ble oppbygget av å lese dem. Men ingen hadde noen tanke på at de skulle betraktes som Guds ord. Først lenger fram i tiden — etter to eller tre generasjoner — begynte de å få høyere anseelse, og litt etter litt kom mann til den oppfatning at de var blitt til ved en spesiell virksomhet av den Hellige Ånd. Til sist ble denne oppfatning alminnelig fastslått, og har siden levd i kirken gjennom tidene.

Men om en spør etter beviser for denne oppfatning, pleier en ikke få noe svar. Om den her skisserte oppfatning er riktig, burde det jo finnes gammelkirkelige tekster som kunne anføres til støtte for den. Men slike tekster eksisterer ikke. Det finnes intet sted hos kirkefedrene som taler i den retning. Altså er denne oppfatningen en konstruksjon uten støtte i kildene.

Av det som her er sagt, framgår det imidlertid at en må vite noe om hvordan Det nye testamente er blitt til, for å få en riktig oppfatning av dets autoritet. I stedet for å sysle mer mer eller mindre luftige teorier, må vi få rede på de fakta som i det tilfelle er vesentlige. Disse fakta lærer vi å kjenne om vi går tilbake til det første kristne hundreåret.

La oss først gå tilbake til tiden like før 7. april år 30 e. Kr., den dag en regner som Jesu dødsdag. Vi lytter til Jesu bergpreken, hans undervisning i synagogene eller i templet. Alltid finner vi at han i sin undervisning forutsetter at tilhørerne er meget vel fortrolige med den skriftsamlingen som vi kaller «Det gamle testamente», men som Jesus kaller «Skriften» (Matt. 12, 10 etc.) eller «Skriftene» (Matt. 21, 42 etc.) Når han i bergpreken utlegger loven (Matt. 5 ff.), når han fører sine polemiske samtaler med fariseerne (f. eks. i Matt. 22), eller når han taler om sin

lidelse (se f. eks. Joh. 13, 18) henviser han alltid til Skriften som noe velkjent for tilhørerne. Og han forutsetter ikke bare at den er kjent av tilhørerne; det er også selv-sagt at den er Guds ord, at den er Guds egen tale til mennesket. Uttrykket «Skriften sier» innebærer det samme som uttrykket «Gud sier», noe en lett blir klar over om en studerer de stedene der det første av disse uttrykkene forekommer.

Jesus kunne forutsette at alle hans tilhørere var vel kjent i Skriften, for i den barneskolen som på Jesu tid fantes i Palestina, lærte de først av alt den Hellige Skrift. Guttene begynte på skolen i femårsalderen, og lærte da å lese. Leseboken var 3. Mosebok, som de ikke bare lærte å lese, men også lærte utenat. Siden fortsatte de med 4. og 5. Mosebok, så gikk de til 2. og endelig til 1. Mosebok. I tiårsalderen skulle guttene kunne de fem Mosebøker utenat. Men ved siden av skulle de også ha lært de viktige stykker av profetbøkene, som en måtte kunne for riktig å delta i gudstjenesten i synagogen. Fra 10. til 3. år lærte elevene Mischna, d.v.s. de eldstes vedtekter (jfr. Mark 7, 3 etc.) Disse vedtektene gjaldt livsførselen, og dem måtte alle kjenne som ville leve etter det fariseiske idealet.

Men det var ikke nok med at en lærte Skriften i barneskolen. I hver gudstjeneste i synagogen brukte de Skriften. Og gudstjenesten skulle begynne og slutte hver ukedag i synagogen. I sabbatsdøgnet kom jødene sammen der til fire forskjellige gudstjenester.

Ordningen for gudstjenesten i synagogen var alt på Jesu tid urgammel. Denne gudstjenesten kan framfor alt sies å være en *bibelgudstjeneste*. I hver gudstjeneste ble det lest en hel rekke stykker fra Skriften, først og fremst salmer og stykker av Mosebøkene. Og bønnene bestod vesentlig av ord og uttrykk fra Skriften. «Bønnens språk er Skriftens språk», sier en jødisk lærd i middelalderen i innledningen til en kommentar til bønnene.

Utenom de skriftsteder og bønner som hørte med til hver gudstjeneste, leste en fire ganger i uken fra Mosebøkene, og to ganger i uken dessuten også av profetbøkene. Mosebøkene var inndelt i avsnitt for hver uke, og i Palestina på Jesu tid ble de gjennomlest i løpet av tre år.

Jesus deltok «etter sin sedvane» (Luk. 4, 16) i gudstjenesten i synagogen, og en gang fortelles det at han leste opp profetteksten (Luk. 4, 18.) Etterpå knyttet han sin undervisning til dette skriftstykket. I denne undervisning trer forskjellen mellom hans og den vanlige jødiske innstilling til Skriften tydelig fram. Jesus anvender Skriften på seg selv. Den handler i virkeligheten om ham: «I dag er dette Skriftens ord oppfylt for eders ører.» (Luk. 4, 21.) Fra begynnelse til slutt handler Skriften i virkeligheten om ham. «I ransaker skriftene, fordi I tenker at i dem har I evig liv, og det er de som vitner om meg.» (Joh. , 39).

Hele Jesu undervisning er således knyttet til Skriften. Alt om hans person, hans liv og gjerning finnes i virkeligheten nedlagt der. Da han etter sin oppstandelse talte med to av sine disipler om alt som hadde hendt, «begynte han fra Moses og alle profetene og utla for dem i alle skriftene det som er skrevet om ham.» (Luk. 24, 27).

Av det som her er sagt, følger at Kristi kirke alltid har hatt hellige skrifter, nemlig den skriftsamling som vi kaller Det gamle testamente. Slik var det under Frelserens jorderliv, og slik var det alltid siden.

La oss gå f. eks. 20 år fram i tiden — til til omkring midten av det første kristne hundreåret. Vi befinner oss i Jerusalem og besøker den kristne gudstjenesten om morgenen på sabbatsdagen. Men vi finner til vår forundring at de kristne ikke feiret noen særskilt gudstjeneste på sabbatens morgen. Vi må til synagogen for å treffe dem. De deltar uten unntagelse i synagogens gudstjeneste. Freiseren hadde aldri sagt et ord imot denne guds-

tjenesten, han hadde heller ikke innvendt noe mot den nedarvede jødiske oppfatning at den gudstjeneste var en guddommelig ordning.

Men denne gudstjenesten kunne vel likevel ikke gi uttrykk for de kristnes tro på Kristus? Jo, ettersom den tvers gjennom var en bibelgudstjeneste og hele Skriften vitner om Kristus, så var synagogens gudstjeneste fylt av vitnesbyrdet om Kristus. De kristne forsto jo Skriften på en ny måte. Før de kjente Kristus, hadde de et dekke for sine øyne når de hørte og leste Skriften. Men i Kristus blir dekket tatt bort (2. Kor. 3, 16). Den uomvendte jøde deltok i synagogens gudstjeneste uten å skjønne at Kristus fantes i den, men de kristne som deltok i den samme gudstjenesten, hørte der Kristus omtalt i alt det Skriften sa.

Hvordan var så en hedningkristen gudstjeneste i f. eks. Korint ved midten av 50-tallet i det første kristne århundret? Den finner ikke sted i synagogen der. Følgelig står *Skriften* også her i sentrum. Selv de hedningkristne hadde en kunnskap i Skriften som få kristne i vår tid. En kan bare slå opp første delen av 1. Kor. 10. Paulus henviser der til en rekke begivenheter under Israels ørkenvandring, og han forutsetter således at leserne, som for størstedelen var temmelig nyomvendte hedningkristne, kjente denne delen av Mosebøkene i detalj. Men han hadde åpenbart kunnet forutsette at de kunne hvilken som helst del av Det gamle testaments hellige historie like godt. Og av 1. Kor. 10 framgår det også hvordan de forsto Skriften: Den handlet overalt om Kristus og frelsen. En «åndelig klippe» fulgte Israel gjennom økrenen, «og klippen var Kristus» (v. 4). Og «dette hendte dem (Israel) som forbilder, men det er skrevet til formaning for oss, til hvem de siste tider er kommet» (v. 11).

Når en tenker over den rolle Det gamle testamente spilte i Jesu undervisning i den eldste menighet, må en uvilkårlig spørre seg selv: *Hvordan kunne i de thele tatt en ny sam-*

ling hellige skrifter oppstå i den kristne kirke? Alt om Kristus, hans person og verk, fantes jo allerede i Det gamle testamente.

For å kunne forstå at en ny skriftsamling — Det nye testamente — likevel ble til, må vi særskilt legge merke til følgende:

Det var selvsagt at kunnskapen om *Jesu ord og Jesu liv og gjerninger* trofast ble bevart i minnet. I likhet med de skriftlærde hadde Jesus disipler som fulgte ham. De skriftlærdes disipler skulle trofast bevare sine læreres ord, fordi en anså deres ord for å være guddommelige. For jøden er nemlig «Guds ord» et videre begrep enn «Skriften»: det omfatter også den muntlige lov, som en mente Moses hadde meddelt på Sinai. Alle disse mangfoldige forskrifter ble bevart i minnet, og en hadde nådd en usedvanlig ferdighet i nøyaktig og trofast overlevering av dette verdige materiale fra generasjon til generasjon. Mischna, d.v.s. «de eldstes vedtekter», ble skrevet ned tidligst omkring år 200 e. Kr., og den babylonske Talmud er sluttredigert ca. 525 e. Kr. En stor del av det tradisjonsmateriale som dermed fikk skriftlig form, var blitt ført videre gjennom muntlig tradisjon i fire eller fem århundrer.

Jesu offentlige virksomhet fant altså sted i et miljø der folk for det første alt fra barnommen kunne store deler av den Hellige Skrift utenat, og der de videre hadde ervervet seg en for oss ganske ufattelig evne til å bevare hellige ord (sammen med beretninger om hellige menneskers gjerninger) nøyaktig i minnet fra generasjon til generasjon.

Men Jesus var jo noe langt mer enn en skriftlært for sine disipler. Også han kalles riktignok en «Rabbi» men han er noe annet og mer enn en skriftlært. I virkeligheten handler hans undervisning alltid om hans egen person, og hovedsummen av det han sier om seg selv, er at han er en guddommelig person. En nøye undersøkelse av Jesu forkynnelse viser at det ikke finnes noe som kan løses fra dette hans vitnesbyrd om seg

selv Selv bergprekenen, som ofte er sett på som en etikk som kan aksepteres selv om en forkaster det kristne trosinnhold, viser seg ved nærmere undersøkelse å være intimt knyttet til dette Jesu vitnesbyrd om seg selv. Jødiske lærde har i nyere tid gang på gang satt fingeren på det avgjørende punkt i bergprekenen: uttrykket «Jeg sier eder». Jesu utleggelse av loven i Matt. 5 har til nesten hvert eneste punkt paralleller hos rabbinerne, sier de jødiske lærde, men ingen rabbin har noen gang sagt: «Jeg sier eder» Slik taler bare Gud. Jesus taler i bergprekenen med guddommelig myndighet, og det er dette som er ment når det sies at han «lærte dem som en som hadde myndighet, ikke som deres skriftlærde» (Matt. 7, 29).

Jesu ord er således i absolutt forstand Guds ord — like mye som om Gud selv talte disse ord fra himmelen. Jesu ord er derfor uforgjengelige: «Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal ingenlunde forgå» (Matt. 24, 35). Dette ord skal dømme mennesket på den ytterste dag: «Den som forkaster meg og ikke tar imot mine ord, har den som dømmer ham: det ord jeg har talt, det skal dømme ham på den ytterste dag» (Joh. 12, 48).

Men også Jesu *gjerninger* er guddommelige. De er utført i Faderens navn (Joh. 10, 25) og er i virkeligheten Faderens egne gjerninger. «Gjør jeg ikke min Faders gjerninger, da tro meg ikke, men gjør jeg dem, da tro gjerningene, om I ikke tror meg, for at I kan skjønne og forstå at Faderen er i meg, og jeg i ham» (Joh. 10, 37 f.). Men Jesu gjerning omfatter ikke bare det han utførte i løpet av sin jordiske virksomhet. Den omfatter framfor alt hans lidelse, død og oppstandelse

Vi har allerede påpekt at Jesus ble kalt «Rabbi», og at den nærmeste parallell til Jesus og hans disipler var rabbinerne og deres disipler. Jesu disipler utgjorde imidlertid dels en engere, dels en videre krets. Den engere krets besto av *apostlene*. De skulle

alltid være med ham. «Han utvalgte tolv, som skulle være med ham» (Mark. 3, 14). Disse ga han navnet «apostler» (Luk. 6, 13.)

Ordet apostel betyr *sendebud*, eller om vi skal uttrykke oss helt nøyaktig, *bemyndiget sendebud*. For riktig å forstå hva ordet innebærer, må vi først bli klar over hva et sendebud er i Det gamle testamente. Vi kan nøye oss med å vise til et eneste eksempel, 2. Sam. 10. I dette kapitlet fortelles at ammonittenes konge vanæret kong Davids sendebud, og at dette ble årsak til krig. Det ble krigsårsak fordi den som hadde sendt sendebudet, på en måte var tenkt nærværende i sendebudet. Den skam som ble tilføyd Davids sendebud, ble sett på som om den var tilføyd David selv.

Når vi slik vet hva det gammeltestamentlige sendebudsbegrep innebærer, har vi fått en av forutsetningene for å forstå hva apostel-embetet går ut på. Den andre forutsetningen finner vi i Jesu egne ord om det apostoliske oppdraget. Det viktigste av disse ord må nok sies å være det vi leser i Matt. 10, 40: «Den som tar imot eder, tar imot meg, og den som tar imot meg, tar imot den som sendte meg.» Dette innebærer jo intet mindre enn at *apostlene ble utrustet med Kristi egen myndighet*. Deres ord er altså Kristi eget ord.

Deres oppdrag innebar at de skulle forkynne det de hadde lært av Jesus (se Matt. 10, 7). Når de selv taler om hva deres oppdrag går ut på, sier de at de også og framfor alt skulle vitne om Herrens oppstandelse (se Ap. gj. 1, 22.) *De skulle således skjenke verden den klare og visse kunnskap om Jesu ord, om hans liv, om hans død og om hans oppstandelse*. Men mer enn det: I sin «avskjedstale», Joh. 14—16, sier Herren at han enda hadde mye å si dem, men de kunne ikke bære det nå (Joh. 16, 12.) En må ikke glemme at dette ord — liksom hele «avskjedstalen» — er rettet til *apostlene*. Men dette som Herren i sin jordiske undervisning ikke kunne meddele dem, skulle den Hellige

Änd åpenbare for dem. «Når han, sannhetens Änd, kommer, skal han veilede eder til hele sannheten» (Joh. 16, 13)

IV.

Etter at vi nå i korthet har forsøkt å vise innholdet i det apostoliske oppdrag, må vi spørre. *Hvilke forutsetninger hadde apostlene for å utføre dette oppdraget?*

For det første hadde de rent menneskelige forutsetninger for trofast å formidle kunnskapen om Jesu ord, liv og gjerning. De var jo født og oppdradd i et miljø der en fra barndommen av lærte den Hellige Skrift utenat og likeså fra barndommen av lærte seg til trofast å bevare hellige mennes ord og gjerninger i minnet. Og det ikke bare for kortere eller lengre tid, men fra generasjon til generasjon.

Men for apostlene var jo Jesus — som nevnt — noe annet og langt mer enn en skriftlærd. Han var Guds evige Sønn, en guddommelig person, og følgelig var hans ord og gjerninger i dobbelt forstand guddommelige.

En refleksjon melder seg da umiddelbart: Det er utelukket at noen etter eget tykke skulle ha forandret noe i Jesu ord. Og enda mer utelukket er det at en med hensikt skulle ha diktet opp ord som siden er blitt tillagt Jesus. Både i lærebøker og vitenskapelige arbeider finner vi nå og da formodninger om at vi i evangeliene også skulle ha oppdiktete ord av Jesus. Men det finnes, som en nytestamentlig forsker en gang påpekte, ingen metodisk grunn for en slik antagelse. «For en leker ikke med slikt som liv og død avhenger av».

Vi gjentar. Apostlene hadde rent menneskelige forutsetninger for sitt oppdrag. å formidle kunnskapen om Jesus, hans liv og undervisning, hans død og oppstandelse. Men selv vet de at de dessuten har fått en spesiell utrustning ved Änden. «Vi taler med ord som Änden lærer», skriver Paulus (1. Kor. 2, 13.) Denne ändsrustning er også lovt dem i Jesu avskjedstale. «Men talsmannen, den Hellig

Änd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære eder alle ting, og minne eder om alle ting som jeg har sagt eder.» (Joh. 14, 26) Änden skulle minne dem om Jesu ord, slik at ikke noe av det som han ville ha formidlet til verden, skulle bli glemt eller forvansket. Men Änden skulle også lære dem, d.v.s. føre føre dem inn i det rette innhold i Jesu ord. Vi siterte ovenfor Joh. 16, 13. Änden skulle lære dem slikt som Jesus i sitt jordeliv ikke kunne lære dem, og det var meget. Framfor alt hadde han kunnet lære dem så lite om sitt forsoningsverk. De greidde ikke engang å fatte at hans død var nødvendig (se Matt. 16, 22 etc.), hvor meget mindre da hva hans død innebar. Men alt dette skulle Änden lære dem.

Vi spurte nettopp. *Hvilke forutsetninger hadde apostlene for å utføre sitt oppdrag?* Nå kan vi svare. De hadde både rent menneskelige og spesielle ändsgitte forutsetninger for å utføre sitt oppdrag.

V.

Apostlene er seg klart bevisst sitt særegne oppdrag, og den aldeles enestående autoritet som dette oppdraget ga dem. «Paulus, ved Guds vilje kalt til Kristi Jesu apostel» — slik begynner Paulus sitt første brev til korintierne. Som regel begynner han sine brev på lignende måte, og i og med denne innledning er det sagt: Det som leses i dette brev, er Kristi eget ord, skrevet av hans bemyndigede sendebud.

Men det bør også påpekes at Herren i sitt oppdrag til apostlene ikke hadde sagt noe om at de skulle skrive ned sitt budskap. Herren taler om deres muntlige undervisning. Deres brev er også en erstatning for den muntlige undervisning — når de ikke personlig kunne besøke et sted der de ønsket å bære fram sitt budskap, da fikk brevet tre i stedet for det personlige besøket og den muntlige undervisning. Likevel bør en huske at de apostoliske brevene sjelden eller aldri ble skrevet av

apostlene egenhendig. Det vanlige var sikkert at de dikterte sine skrifter for en eller flere skrivere — det var jo alminnelig praksis i Østerland i gamle dager. «Den arabiske sjeik skriver ikke sine brev selv — han dikterer og stryker sitt skjegg.» En må huske at på Det nye testaments tid hadde de enda ikke den bekvemme greske kursivskriften, som vi nå har i våre tekstutgaver av det greske nytestamentet, men de brukte de store greske bokstavene som svarer til våre store bokstaver. Når en hadde bokstavtegn som var så tungvinte å skrive, kan det ikke ha vært tale om å diktere i vår betydning av ordet. Forfatteren dikterte på en gang et større avsnitt av det han ville ha skrevet, og skriveren eller skrifterne innprentet det i minnet. Når de hadde skrevet dette, forela de det for forfatteren til godkjennelse, og i og med hans godkjennelse var det hans eget verk.

Av innholdet i apostlenes oppdrag følger at det apostoliske ord, talt eller skrevet, i den første menighet umiddelbart gjaldt som Guds ord. En entydig tradisjon fra urkirken sier oss at en apostel sto bak hvert av de tre første evangelier, og det fjerde evangeliet vitner selv klart om at forfatteren er Johannes. De fire evangelier har åpenbart helt fra de ble til, hatt en selvfølgelig autoritativ stilling i den kristne menighet. I midten av det andre århundre skriver Justinus Martyr at de kristne på «solens dag» ved siden av profetenes skrifter pleiede å forelese «apostlenes erindringer». Den alminnelige menig er at han med dette uttrykk ikke kan ment noe annet enn våre fire evangelier. Og Ireneus, som virket noe senere i samme hundreåret, anser det klart at liksom det finnes fire himmelretninger, så har Gud også bestemt at det skal finnes fire evangelier.

En skal særskilt legge merke til at evangeliene ble *opplest i gudstjenesten*. Vi har ovenfor talt om opplesningen av den Hellige Skrift ved gudstjenesten i synagogen. I den jødiske menighet er det selvsagt at bare det som er

hellig skrift, kan oppleses i gudstjenesten, og av den innstilling vi ovenfor har sett at de første kristne hadde til gudstjenesten i synagogen, følger at det også for dem var selvsagt at bare et hellig skrift kan leses i gudstjenesten. Når nå de fire evangelier ble lest i gudstjenesten, har det sin grunn i at de var hellig skrift, jevnstilt med Det gamle testamente.

Vi kan også minne om at apostlene av og til foreskriver at deres brev skal leses i gudstjenesten (jfr. Kol. 4, 16; 1. Tess. 5, 27.) Og i begynnelsen av Johannes åpenbaring heter det: «Salig er den som leser, og de som hører det profetiske ord.» Det greske ord (anag-nosthenai), som her oversettes med «lese», brukes regelmessig som oversettelse av det hebraiske ordet (qara) som brukes om opplesningen av Skriften i gudstjenesten i synagogen.

VI.

Vi har her sett at de apostoliske skriftene — og apostolisk betyr her et skrift som det står en apostel bak — helt fra de ble til, ble betraktet som Guds ord i den kristne menighet.

Men er det ikke *kirkelærere og kirkemøter* som i virkeligheten har diskutert og til sist avgjort hvilke skrifter som skulle være med i Det nye testamente? Et annet spørsmål pleier også å bli satt fram, nemlig dette: Var ikke alle de skriftene som nå inngår i Det nye testamente, en gang omdiskutert, og var det ikke i stor utstrekning tilfeldigheter som avgjorde hvilke skrifter som til slutt ble ansett som verdige til å høre med i den nytestamentlige skritsamling?

Etter hva vi tidligere har sagt, skulle det kanskje synes unødig å svare på det siste spørsmålet. Men ettersom det er så alminnelig, skal vi likevel gi et kort svar. Det lyder: Nei, det er ikke sant at nesten alle de skrifter som nå tilhører vårt nye testamente, en gang var omdiskutert. De aller fleste av

dem har aldri vært gjenstand for noen som helst diskusjon. I oldkirken diskuterte de aldri de fire evangelier, Apostelgjerningene, Paulus' tretten brev, 1. Peters brev og 1. Johannes' brev. Og når en taler om «omdiskuterte» skrifter, må en også huske at diskusjonen var en diskusjon blant de lærde. De diskuterte Hebreerbrevet fordi dets språk og stil skilte seg så meget fra Paulus' språk og stil. Men i menighetene er dette brevet blitt brukt og anerkjent fra begynnelsen, slik som det framgår av 1. Klemens-brev, som ble til i slutten av det første kristne hundreåret. Likeså møtte Åpenbaringsboken tidlig i oldkirken motsigelse fra kirkelærere som forkastet læren om tusenårsriket, skjønt boken stadig ble brukt i menighetene. De nevnte kirkelæreres innvendinger har altså en dogmatisk karakter, og kan således ikke tillegges noen betydning.

De mindre brev som tilhører de såkalte katolske brevene (Jakobs brev, Judas' brev, 2. og 3. Johannes' brev og 2. Peters brev), er tydeligvis først etter lang tid blitt kjent i hele kirken. I en enkelte tilfelle — som når det gjelder Jakobs brev og 2. Peters brev — kan jeg tenke meg at dette har kommet av at de var stilet til en jødekristen lesekrete, og at jødekristendommen meget snart sluttet å spille noen rolle i kirken.

Men finnes det ikke noe som heter *kanon*-

dannelse? Jo, det gjør det. Med «kanon» mener vi en avgrenset skriftsamling. Men kanondannelse betyr ikke at skrifter som fra begynnelsen av ble betraktet som rent menneskelige produkter, ble opphøyd til rang av hellig skrift. Dette framgår indirekte av vår tidligere fremstilling. Kanondannelsen *forutsetter* i stedet at det finnes hellige skrifter, og kanondannelsen selv innebærer at en avgrenser disse skriftene, fra slike som ikke hadde noen hjemstavnetsrett blant de hellige skriftene. Kanondannelsen er således en negativ prosess. Mer er det ikke nødvendig å si om den i denne sammenheng.

VII.

Av det vi ovenfor har sagt, følger at det er en intim sammenheng mellom Bibelens autoritet og Kristi autoritet. Kristus har bevitnet at Det gamle testamente er Guds ord, og med Det gamle testamentes ord har han jevnstilt sine egne ord. Og i og med at han utvalgte apostlene, ga han dem makt til å tale hans ord som hans bemyndigede sendebud.

Men ettersom Herren Kristus er en person i Gud, er dette med andre ord det samme som *at Bibelen er Gud egen tale, at det å tro på Bibelen, er å tro på Gud, og at det å lyde Bibelen, er å lyde Gud.*

Jesu forbønn for sine

Av Øyvind Andersen

«Jeg beder for dem. Jeg beder ikke for verden, men for dem som du har gitt meg, fordi de er dine. Alt mitt er jo ditt, og ditt er mitt, og jeg er herliggjort i dem. Og jeg er ikke lenger i verden, men disse er i verden, og jeg kommer til deg. Hellige Fader! bevar dem i ditt navn, som du har gitt meg,

forat de må være ett, liksom vi! Da jeg var hos dem, bevarte jeg dem i ditt navn, som du har gitt meg, og jeg vokter dem, og ingen av dem gikk fortapt, uten hint fortapelsens barn, forat Skriften skulle oppfylles. Men nu kommer jeg til deg, og dette taler jeg i verden forat de skal ha mine glede fullkommen

i seg. Jeg har gitt dem ditt ord, og verden har hatet dem fordi de ikke er av verden, likesom jeg ikke er av verden. Jeg beder ikke at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde. De er ikke av verden, likesom jeg ikke er av verden. - Hellige dem i sannheten! ditt ord er sannhet. Likesom du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden, og jeg helliger meg for dem, forat også de skal være helliget i sannhet. Men jeg beder ikke for disse alene, men også for dem som ved deres ord kommer til å tro på meg, at de alle må være ett, likesom du, Fader, i meg, og jeg i deg, at også de må være ett i oss, forat verden skal tro at du har sendt meg. Og den herlighet som du har gitt meg, den har jeg gitt dem, forat de skal være ett, likesom vi er ett, jeg i dem, og du i meg, forat de skal være fullkommet til ett, så verden kan kjenne at du har utsendt meg og elsket dem, likesom du har elsket meg. Fader! jeg vil at hvor jeg er, der skal også de som du har gitt meg, være hos meg, forat de skal se min herlighet, som du har gitt meg, fordi du har elsket meg før verdens grunnvoll blev lagt. Rettferdige Fader! verden har ikke kjent deg, men jeg har kjent deg, og disse har kjent at du har utsendt meg, og jeg har kunngjort dem ditt navn, og jeg vil kunngjøre dem det, forat den kjærlighet hvormed du har løst meg, skal være i dem, og jeg i dem». (Johs. 17, 9—26.)

Vi som tror på Jesus er gjenstand for en særlig forbønn. Jeg ber for dem, sier Jesus, og gjør uttrykkelig oppmerksom på at her ber han ikke for verden. Det betyr på ingen måte at Jesus ikke ber for verdslige mennesker. Jesus ba for sine fiender på korset, Jesus ber for verdens frelse, det vet vi fra så meget i Guds ord. Men denne spesielle bønn, og de ting det dreier seg om her i Johs. 17, kan Jesus ikke be om for andre enn de som av Faderen er blitt gitt til ham. Jeg ber for den fordi de er dine, og så sier han det underlige ordet: Alt mitt er jo ditt, og mitt er ditt. Jeg

er Jesu eiendom, derfor er jeg Guds eiendom, og fordi jeg er Guds eiendom er jeg blitt Jesu eiendom. Et aldeles uforklarlig ord, men det er et herlig ord. Du som er kommet til Jesus med din synd, og som kjenner deg anklaget og dømt fordi alt er så ubegripelig galt med deg, du har en fullkommen rettferdighet i Jesus. Du er en Guds gave til Jesus, du som er kommet til ham, det er om deg det som står her, Faderen har gitt deg til Jesus, du er Jesu eiendom, du er Guds eiendom, for liksom du er Guds eiendom, er du Jesu eiendom. Og det største av alt er at Jesus sier: Jeg er herliggjort i dem.

Vi er skrøpelige og syndige mennesker i oss selv, vi som tror på Jesus, men Jesus er herliggjort i oss, like sikkert som vi tar til oss og tror på hans ord. Like sikkert som vi gjør det, som vi har talt om tidligere i denne sammenheng, tar imot det ord som han og vår himmelske Fader har gitt oss, like sikkert er Jesus herleggjort i oss som tror.

Så ber han for oss, og hva ber han om? Ja, det er store og ufattelige ting. Han ber for det første Faderen om at vi må bli bevart i det navnet som Sønnen har fått fra sin far. Hellige Fader, bevar dem i ditt navn som du har gitt meg — og det som går tilbake på navnet. Han som er over ethvert navn, det som ingen kan uttale, ingen kan ransake, det navnet har Jesus fått. Det er det navnet han har åpenbart for oss, uten å nevne det har han åpenbart det, fordi du ser det navnet i Jesu egen person. I Jesus selv ser du Guds navn. Vi kan si at Jesus er Guds navn. Han ber om at vi må bli bevart i dette navn. Mens han var sammen med sine disipler her på jord, bevarte han den nettopp i dette navn. Han slutter med å si at han har kunngjort oss det fremdeles. Er ikke dette stort?

Og ved at dette navn blir oss kunngjort, blir den kjærlighet hvormed Faderen har elsket sin egen Sønn i oss. Vi blir gjenstand for den kjærlighet Faderen elsket sin Sønn med. Kan du fatte det? Men det står her,

og Jesus kommer til å bo i oss ved at vi blir bevart i dette navn.

Videre ber Jesus for oss at vi må bli bevart ifrå det onde. Vi er i en verden som ikke forstår oss, midt i en verden som hater oss, og som hater oss nettopp på grunn av det ordet jeg nå taler om. De ord som Jesus har talt til oss, og som gjør vår glede fullkommen, for når du ser på dette ord blir du fylt med glede og takk, nettopp dette ord gjør at verden kan ikke forstå oss. Jeg har gitt dem ditt ord, sier han, og verden har hatet dem, fordi de ikke er av verden, liksom jeg ikke er av verden.

Men så ber han ikke om at vi skal bli tatt ut av verden. Han må ha oss her forat dette budskap skal nå til menneskene. Hvis ikke Jesus har sine troende her i verden, blir ikke flere mennesker frelst. Vi må være her, for likesom Faderen har sendt Jesus til verden, har Jesus sendt sine disipler til verden, og videre sender han det samme ord som disiplene har mottatt gjennom sine troende ut til alle folk inntil jordens ytterste grense. Og det skal gå sin gang inntil Jesus kommer igjen. Derfor kan han altså ikke ta oss ut av verden. Og som vi er midt i en verden som hater oss, og som er av det onde, så ber han: *Bevar dem frå det onde.* Med det tenker Jesus på alle de djevelske og sataniske krefter som er virksomme i denne verden. Og det er jo som vi ser andre steder at hele verden ligger i det onde. Satan er jo denne verdens fyrste. Men vi skal bli bevart fra ham, for Jesus ber at vi skal bli bevart frå det onde.

Og videre sier han: Hellige dem i sannheten. Det er Guds ord som er sannheten, ditt ord er sannhet, sier Jesus. Jesus ber om at vi må bli helliget i det ord som vi har mottatt, det som står i vår Bibel. Det er stort å vite at Jesus ber om det. Men Jesus ber om at vi skal bli helliget i det, og det er det samme som at dette ord skal bli virkeliggjort på oss, at dette ord skal komme til å bety akkurat det som det inneholder og gir og skjenker til oss.

Det er store ting. Slik er vi gjenstand for forbønn.

Og det gjelder ikke bare disiplene dengang, for han sier uttrykkelig at jeg ber ikke for disse alene, men også for dem som ved deres ord kommer til å tro på meg. Vi som tror på Jesus idag, vi er kommet til tro ved det ord som er kommet ved apostlene. Det ord som Jesus taler om at han har gitt sine, og som han har utsendt sine med, det ord er vi kommet til troen ved. Er vi kommet til troen ved dette ord, er vi gjenstand for Jesu hele forbønn.

Det er ikke mulig å fatte alt som står her, og det er bare noen antydninger det vi har pekt på nå. Men jeg vil få lov å sammenfatte det hele i det som står om Jesu forbønn i Hebr. 7, 25: *Vi skal bli fullkomment frelst.* Det er et stort ord. Fordi han lever for å gå i forbønn for oss, så skal vi bli fullkommen frelst, vi som kommer til Gud ved ham. Ta da dette ordet til deg, og følg og kom til Jesus du også ved dette ord! Amen.

Avskrift fra lydband fra den Lutherske timen i Norea Radio med løyve fra Andersen og Norea.

Sjå, eg står for døra og bankar på

I Openb. 3, 20 seier Jesus: Sjå, eg står for døra og bankar på. Om nokon høyrer mi røyst og let opp døra, så vil eg gå inn til han og halda nattverd med han, og han med meg.

Når eg tenkjer på dette ordet, så kjem det ofte for meg ei hending frå mine barneår. I den tida ferdast det ein forkomen stakkar ikring frå gard til gard og ba om husly og mat. Han gjekk under namnet «Kambarusken», og det kom av at han såg heller rusken

ut og spela på kamb for mat og losji, som han uttrykte seg. Som rimeleg var hadde ingen hug å få han i hus, skitten og ruskut som han såg han kom ned vegen til vårt hus. Mor var lite huga på å få han inn, av ovannemde grunnar, og elles var han ikkje så snar til å gå igjen der han kom inn. Så ho låste døra, og sa til oss barna at me måtte sitja heilt iro, så kanskje han trudde at ingen var heime, og gjekk vidare.

Om ei lita stund banka det på døra. Me sat heilt stille, som om ingen var heime. Om litt banka det att, etter ein pause banka det på nytt, og dette gjentok seg mange gonger. Me sat stille og venta på at han skulle bli lei av å banka og gå sin veg. Til slutt blei det stille utanfor døra, og me kikka ut vindauga for å sjå om han gjekk, men kunne ikkje sjå han nokon stad. Men då det ikkje var meir å høyra, tenkte mor han var gått likevel, og opna døra. Der stod han rett utanfor døra, smilande og blid, og spurde: «Kan eg få spela for mat og losji?»

Når eg tenkjer på denne hendinga, kjem eg til å tenkja på Jesus som står for hjartedøra og bankar, og går frå dør til dør og bankar på. Han kjem ikkje for å få, han bankar på for å gi, han er ikkje rusken og skitten, men rein og fin på kropp og sjel, og han smittar ingen med synd, skitt og ureinheit. Men likevel møter han ofte ei stengd dør, få er dei som slepper han inn i hjarta og liv.

Har han banka på di hør? «Har du hørt den stille kallen, dypt i sjel og sinn? Det er åndens røst som sier: Gå og lukk din frelser inn.»

Korleis stiller du deg når han bankar på hjartedøra di? Gjer du som me gjorde då «Kamarusken» banka på døra? Du sit stille, ventar på at han skal bli lei av å banka og gå sin veg. Mange er dei som gjer det på den måten, eller i beste fall utset det til ein annan gong å sleppa han inn, då det passar betre enn nå. Men han bankar igjen og igjen, etter ein kortare eller lengere pause tek han til

å banka på på nytt. Slik har han kanskje halde på år etter år, utan at du har opna døra og slept Jesus inn i hjarta og livet ditt. Kvifor står han der, kvifor gir han ikkje opp? Av ei einaste årsak: *Han elsker deg!*

Tenk om han skulle oppfylt ditt ynske og gått? *Då er du evig fortapt*, for det er ikkje nokon annan gitt blant mennesk som me kan bli frelst ved. Tenk for ein nåde at han elsker oss og heldt ut, der døra er stengd og menneske ikkje vil vita av han og sleppa han inn. Ein dag må han gå og gi deg opp, om du ikkje høyrer og opnar døra.

Kvifor vil du ikkje sleppa Jesus inn?

Kan henda årsaka er at du skjemmest over Jesus, skjemmest over å ha noko med han å gjera og å sleppa han inn i ditt liv, som Peter gjorde i garden til øvstepresten. Jesus, og dei som høyrer han til, er ikkje mykje akta her i verda, heller ikkje blant dine vener, i din omgangskrins og blant dei du arbeider saman med. Kva ville dei seia om du slepte Jesus inn i hjarta, og du tok til å vedkjenna deg trua på han? Jesu Kristi vanæra og æra frå menneske held mange menneske frå å sleppa Jesus inn i hjarta og livet sitt. Slike som deg fanst også på Jesu tid, for Skrifta fortel om nokre som trudde på Jesus, men dei våga ikkje å vedkjenna seg det overfor menneske, for dei var redd for å bli utstøytt or synagoga. Eg vil be deg tenkja over om verda sin gunst og venskap er prisen verd. Om ikkje så lang tid ligg de kanskje på sida av kvarandre på kyrkje garden, og kva har deira meining og omdøme om deg å seia då? Har du ikkje slept Jesus inn i hjarta før dødens dag, då er du fortapt for evig tid.

Eller er du av dei som er redd for å sleppa Jesus i hjarta, for der er så myrkje som ikkje toler ljuset, der er ikkje slik at han kan koma inn, du må feia og ordna opp først. Du har vel sett aktiviteten i ein heim når dei ser uventa framande kjem til gards, alle samlast om å ordna og gøyma bort det dei ikkje skal sjå i all hast. Det treng du ikkje gjera over-

for Jesus, for han ser alle ting og ingen ting kan skjulast for han. Men så er der heller ikkje eit så syndig, ureint og stygt hjarta at Jesus ikkje vil stiga inn. Han gjekk inn i røvarhjarta, steig inn til gategjenta i Simons hus, til tollaren (nasisten) i tempeilet, når dei høyrde hans røst eller banking på døra og opna for han. Som Jesus var den gongen, slik er han i dag, og slik blir han til evig tid, lærer Skriftera.

Den som let opp døra

Kva vil det seia å lata opp døra? Det seier det same som når nokon bankar på døra heime hjå deg, då vil du svara: *Kom inn!* Har du bedt Jesus koma inn? Som toldaren ba om nåde, og Paulus ba der han låg blind i Damaskus, eller røvaren som ba Jesus koma han ihug når han kom i sitt rike, slik kan også du be om nåde og frelse. Erkjenning av di synd og din fortapte tilstand, og bøn om nåde og frelse, det opnar syndarhjarta for Jesus, for det står skrive: Kvar den som kallar på Herrens namn skal bli frelst. Kalla på meg den dag du er i nød, så skal eg utfri deg, og du skal prisa meg (Rom. 10, 13 og Salme 50, 15..

Dersom nokon høyrer mi røyst og let opp døra, så vil eg gå inn til han. Og du kan vera viss om at han held ord, kven du så er og kor ille det er med deg. Jesus er lydhør for syndaren sitt rop om frelse, syndaren si bøn om å koma inn i hjarta.

Korleis går det så i det hjarta der Jesus stig inn? Der vil han halda nattverd, han med deg og du med han. Kva vil så det seia å halda nattverd?

I nattverden er det Jesus som gir seg sjølv - sin eigen lekam og sin død og blod for oss. Det vil seia alt det Jesus gjorde i og ved sin menneskelege lekam her på jorda. På den lekamen la Gud verda si synd, den lekamen tok di straff og din dom, di skuld hjå Gud og menneske, synda si løn som er døden, ved sin lekam og sitt blod sona han all verda si synd.

Skuldbrevet som vitna imot oss med Guds ord og blod, det rudde han unna, med di han nagla det til krossen.

Ved denne sin lekam oppfylte han Guds heilage lov fullkomen, det som du ikkje kunne og ikkje makta, det kunne og gjorde han, så det står skrive at han er enden på lova til rettferd for kvar den som trur.

Ditt liv er syndig og ufullkome for Gud, men i og ved sin lekam levde han eit fullkome menneskeliv i staden for deg. Det er dette livet Gud tenkjer på når han i 1. Johs. brev 5. kap. seier at han har gitt oss eit evig liv og dette livet er i Son hans. Den som har Sonen, han har livet, men den som ikkje har Sonen han har ikkje livet. Å ha Jesus, det vil seia å ha slept Jesus inn i hjarta sitt og inn i livet sitt.

I vers 18 seier han det i eit bilete. Han gir deg gull som er glødt i eld så du kan bli rik, kvite klæde som skjuler di skam og naken-skap, og augnesalve så du kan sjå. Slik held Jesus nattverd med deg.

Men korleis held du nattverd med han? Du overlet Jesus deg sjølv og alt ditt. Di synd og skam, alle dine missgjeringar og all di skuld, ditt ureine samvit og ditt fredause hjarta, din lekam med alt det som kviler på den og er gjort ved den. Og frivillig stiller du din lekam til tenesta for han, ditt liv og din lekam til tenesta for evangeliet og nesten. Det du har gjort mot ein av mine små, for di han er min læresvein, det har du gjort imot meg.

«Når synderen rett ser sin våde, i sjelen dypt besveret går, og Jesus kommer med sin nåde og legger den på hjertets sår, da slukes sorgen salig ut, da blir det glede stor i Gud.

Når Jesus kommer — kjært å sige, det blir et ganske annet liv, et sant og elskelig Guds rike hos små og store, mann og viv, og kjærlighet og himlens håp, alt ved Guds Ånd og Ord og Dåp.»

Amund Lid.

TAKK

Derkom en dame til en vennlig gammel prest for å utøse sitt hjerte for ham. Alt var blitt så galt. Uhell på uhell fulgte hverandre og det var så mye som blei forkjært og som forbitret hennes tilværelse.

Den gamle presten hørte på henne i stillhet. Men omsider gikk han ut i haven og da han kom inn hadde han med seg en bukett blomster. Men hva slags blomster? Det var ukrutt — tistler, brennenesle og annet ugress.

— Får jeg overrekke dem en bukett fra min have? sa han vennlig.

Damen bare stirret på ham.

— Ja, det er ikke pene blomster, fortsatte presten. Der er roser og andre vakre blomster også i haven. Men hvor velpasset en have er, så vil der dog finnes ugress. Og hvis jeg gjør som De og ser bare etter ukrutt, blir buketten slik. For mellom alt det som er leidd for Dem finnes også sikkert meget som er

gledelig. Men det glemmer De.

Det ble stille lenge. Damen hadde fått meget å tenke på. Hun kunne ikke nekte at der også var gleder og velsignelser i hennes tilværelse. Men disse tok hun som en selvfølge.

Mon hun er den eneste som har det på denne måte? Er der ikke som regel altfor lite takk? En liten ergrelse kan oppta og fylle tankene og sinnet med misnøye for lang tid. En tilsvarende glede blir kanskje glemt på grunn av noe slikt. Man samler på tistler og brennenesle, har et våkent øye for ukruttet. Men rosene, hva med dem?

Men når man engang er slik?

Da må man ta kampen opp mot sitt eget jeg. Det er ingen lett kamp. Men Gud kan forandre oss og gi et nytt øye og sinnelag, så vi ser det gode fra Gud og «Alltid sier Gud og Faderen takk for alle ting i vår Herre Jesu Kristi navn». (Efes. 5, 20.) For alle ting. Endog motgang og prøvelser. Det gjør seg ikke selv. Men for Gud er ingen ting umulig. Og kommer vi først ved hans hjelp over på takkens grunn, er der så meget han kan bygge opp som der ikke var grunnlag for ute på misnøyens og klagenes hengemyr.

Takk gir sjelen styrke, klage maktstjeler den sterke.

Fra «Liv og vekst» av Sigurd Berg.

